ISSN 0132-4462.

1994

перець

№10

Малюнки А. ВАСИЛЕНКА

СПІВОМОВОЧКИ СТОСОВНО ОБСТАНОВОЧКИ

— Україно наша рідна,
чом така зробилась бідна?
— Бо зробились багачами
всі бандюги із рвачами!

* * *

Президентом стать готов
мій бухарик милий.
Каже: — В жовтий дім пройшов,
спробую ще в Білий!

* * *

Кажуть, скоро будуть Штати
з нами вільно торгувати.
Візьму тещу і жону —
дяді Сему зажену!

* * *

Жора жвачку продає —
і жує, жує, жує.
— Пішли, милий, погуляєм
та удвох поремигаєм!

* * *

Ой, пішла я в поле жати —
закортіло полежати.
І нажала, й накосила —
дев'ять місяців носила!

* * *

Ой, була у нас аптека —
нині стала дискотека.
Ой, була у нас їдальня —
нині стало чортійщо!

* * *

Мене милий так леліє,
аж дивуюсь я сама:
мені «баксів» не жаліє,
бо у нього їх нема!

Співобовкнув
Влас ПРИВАТИЗЮЛЬКА.

МІНІ-ДІАЛОГИ

АРЕШТ

— Учора арештували нашого директора.

— Не мели дурниць! Такого не було і не буде, щоб у наш час директора судили за якісь махінації.

— Дружина арештувала. Нікуди не відпускає з дому — в коханки застукала.

ДИВИНА

— Данилюк так нализався, що у сквері й заснув.

— Дивина... Я ще вранці бачив його цілком тверезим.

НЕВЖЕ?

— Знаєш, Петро потрапив у аварію і дістав струс мозку.

— А хіба у нього він був?

ДАЛЕКО

— Ти чув, дружина пішла від Федька.
— Далеко?
— До Петра Семенюка.
— О, то аж на тому кінці міста.

КИНУВ

— А Левчук уже кинув пити горілку.
— То й що?
— На вино перейшов. Каже, дешевше.

ГАПЛИК

— Усе, не стало нашого Мефодійовича!
— Царство йому небесне. Земля пухом...
— Та ти що?.. Живий він, але як спеціаліст пропав, спився. Гаплик йому.

Іван ТОКАРЧУК.

Є запитаннячко!

Кризофобія, або Все окей, маркізо!

Тим, хто кинеться шукати цей термін у тлумачному словнику, відразу скажу: його ви там не знайдете, бо його нема. Це я зліпив його після чи не єдиної прес-конференції виконуючого обов'язки прем'єра Юхима Звягільського, де він на повному серйозі заявив журналістській братії, що на Україні, виявляється, кризи немає. Про неї говорять і пишуть за звичкою.

Пригадуєте, відразу після того, як бабахнув Чорнобиль, про «фобію» — себто боязнь, страх — ми мало не щодня чули з уст іншого державного мужа — тодішнього міністра охорони здоров'я Романенка! Тільки тоді нам, що дихали радіонуклідами, твердили про радіофобію: мовляв, не треба панікувати. Досить зачинити кватирки, протерти мокрою ганчіркою підлогу — і знавіснілий атом не страшний.

Пізніше міністр перебрався у крісло директора інституту, створеного якраз для лікування тих, кому зачинені кватирки не допомогли. А справа екс-міністра живе і перемагає. Тільки цього разу, аби відгородитися від важкої реальності, нам радять зачиняти не кватирки, а очі. І тоді все буде, як у тій пісеньці про маркізу.

Ціни на продукти, взуття та одяг справді божевільні. А в решті — все добре, прекрасная маркізо.

Селяни й досі не одержали від держави грошей за минулорічну продукцію. А в решті — все добре, прекрасная маркізо.

Виробництво за перший квартал року впало на 38 процентів. А в решті — все добре, прекрасная маркізо.

У державі працює лише 27 процентів підприємств. А в решті — все добре, прекрасная маркізо.

Через інфляцію змушені випустити в обіг 200-тисячну купюру купона, коробка сірників уже коштує майже стільки, як після громадянської війни. А в решті — все добре, прекрасная маркізо!..

Малоймовірно, що з висоти прем'єрського крісла, нехай і тимчасового, погано видно, що Україна підійшла до критичної межі. Скоріше навпаки: пану Звягільському краще відомо, що то за межа. Та він усе одно переконує напівголодний, зубожілий народ, що все нормально.

В. БОНДАРЕНКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— І зовсім це не грабіж, а просто зміна форми власності!

БУСЯ

ГУМОРЕСКА

— Максимчику! Наліснички їстимеш?

— Їстиму, Бусечко!

— А може б, і яєченьки, Максимчику?

— Можна й яєченьки.

— А курочку смажену їв би?

— Ог-го! Ще й як.

— Потерпи, миленький, потерпи. Я все миттю. Потерпиш?

— А чого ж, Бусенько. Я взагалі терплячий.

— ...Ну, ось, уже все шкварчить і парує. Голодний не будеш, Максимчику. Ти хоч уявляв, що таку жіночку знайдеш?

— Уявляв, Бусю. У мене нюх...

— Як це — нюх?

— Дивись, щоб курочка не підгоріла!

— Я швиденько. Сідай до столу. Готовий?

— Я завжди готовий! Як піонер.

— То ти мене кохаєш, Максимчику?

— Кохаю, Бусенько.

— Як кохаєш?

— Дуже, Бусю.

— А за що кохаєш?

— Г-м! За все.

— Ну не соромся, кажи.

— Ну, за те, що ось шкварчить і парує.

— А ще за що?

— За те, що ти за мене старша. Отже, з досвідом житейським.

— А чого ти мене так називаєш ніжно — «Буся»?

— Просто так.

— Це щоб красиво? Бо ж я Килина.

— Щоб красиво. І ніжно.

— А чому саме «Буся»?

— Та як тобі сказати...

— Ти не шарійся. Кажи. Мені приємно, аж солодко. Так чому «Буся»?

— Не розгніваєшся?

— Хіба за кохання гніваються? Говори, Максимчику!

— Буся — це бабуся, Килино.

— Я-а-к?! Бабуся?!

— Ну, ти ж старша за мене набагато, от... Та не гнівайся! Он уже зі сковорідки дим...

— Що?! Дим?! То я тобі бабуся?! Ах ти ж негідник! Всунувся до хати. Забив мені баки своїм коханням. На готовеньке, на чуже!

— Бусю! Килино! Пробач! Горить он. Сніданок пропадає...

— Я тобі дам сніданок, пройдисвіте! Я, дурепа, думала, що ти мене ніженько порівнюєш з буслихою — Буся. Гадала, що з голубкою, голубусею порівнюєш. А ти он куди загнув! Та хіба я тебе шукала?! Сам до хати приліз. У-у, іроде!

— Килино! Килиночко! Та я тебе... Та я тобі... Яєчня згоріла!

— Геть з очей! Геть з хати! Бо як бусьну сковородою по морді!.. Та мене ні перший, ні другий не сміли так огидно називати. А я, дурепа, і вуха розвісила: Буся, Голубуся! Боженьку! За що-о-о?!

Іван СОЧИВЕЦЬ.

Мал. О. КОХАНА

— З рук дістав...

СОБАЧІ РАДОЩІ

Вив Рябко весь день у буді,
Виливав свій переляк,
Бо почув, що ніби буде
Вже податок на собак.
А в парламенті гарячий
Шал дискусій наростав.
Там про справи про собачі
Турбувались неспроста:
Бо живемо в рік Собаки,
Навіть доля схожа в нас,—
То ж собаці шана всяка
Кожен день і кожен час.
Що собака — друг людини,
Знати всім давно пора.
Треба дбати про тварину
І бажати їй добра.
Дуже довго йшли дебати,
Весь парламент аж упрів
Та й поклав — не зобиджати
Ні собак, ані котів.
І Рябко загавкав радо
(Це він дякував отак):
— Хай живе Верховна Рада,
Що подбала про собак!

Василь КРАВЧУК.

РЯТУЙМО ЕКОНОМІКУ!

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Шановний пане Президенте!
Шановний пане Голово Верховної Ради!
Шановний в. о. Прем'єр-міністра!

Тільки лиха година змусила мене взятися за перо. І звернутися до Вас усіх по дієву допомогу...

Взагалі, за роки своєї ризикованої трудової діяльності побачити довелось мені чимало. Проте до такого зухвальства та наруги, як дожився я оце у нашій молодій розбудовчій державі,— і казати нічого.

Отже, розповім усе в хронологічному порядку. Взяли ми кілька років тому зі своїм корешем Шурою Сизооким рекетирський підряд на обслуговування кількох комерційних структур. Діло, знаєте, хоч і нове для нашої кишенькової кваліфікації, зате прибуткове. Та й потім, як вчать батьки ринкової економіки, їсти хліб з маслом та їздити на «Мерседесах» хочеться усім. То чом би і нам, як той казав, не підробити на бідон гасу.

Коротше, раз на місяць робили ми планові відвідини своїх грошовитих клієнтів. Не можна сказати, що скрізь зустрічали нас із відкритими обіймами, але сервіс та пошана завжди були на рівні — як у турецького паші. До того ж жодного разу не виходили ми із офісу із порожніми кишенями. Принаймні, кілька тисяч огірків, чи то пак зелененьких, та лимон до коньяку мали завжди...

Аж поки не набрели до цієї конторки. Де, по суті, і розігралася та ринкова драма. Зайшли, словом, під ту фірмову вивісочку «Як живеш, Панасе!» І одразу до її директора. Ознайомили його, так би мовити, усно із протоколом наших намірів. Щоб, мовляв, за охорону платив, якщо не хоче на цвинтарну тусовку раніше строку загриміти. І чекаємо...

А клієнт у наш бік навіть і не дивиться. Сидить під якоюсь еротичною аквареллю, де напівгола баба на тапчані лежить, і сірником у вусі ліниво колупається.

— Що,— каже,— нащадки князя Ігоря, по данину прийшли? За пепсі-колкою скучили?..

Шура, звичайно, від такої нешаноби аж зі стільця злетів. Кулацюри стиснув...

А співрозмовник його наче як не помічає:

— А де я вам,— каже,— ту пепсі-колку із редискою візьму... Це вже, робін-гуди ви мої хороші,— економіка. А хто у нас зараз тією економікою займається... Всуціль тільки баталії політичні. То по радію, то по телебаченню, то у парламенті... Уже навіть на базарі спокійно насіння не полускаєш. Ось купував, так бабуся, поки не вивідала, яку партію я підтримую, і продавати нічого не хотіла. А економіка тим часом вщерть розвалена... А ви — плати та плати за охорону. А з чого? Та що мені, зрештою, охороняти? Отой ксерокс, де замість копіювального порошку таргани діодами бігають...

Та й потім тут уже до вас інші Айвенго побували. З податкової поліції та інспекції, правда... А ви хоч знаєте, соколята, як держава податками обкладає? Е... е... та ви нічого не знаєте. Якби знали, то й не приходили б. Та у мене цифр на калькуляторі не вистачить, аби оті всі статті податків вам порахувати...

Наша жертва встала з-за стола і рвучко заходила кабінетом.

— А вам, безсоромні ви душі, пепсі-колу та какаву з ватрушками подавай! Цілі заводи он зупиняються, тисячі людей безробітними йдуть. Дітей годувати нічим. Культура гине... Купон рідний загинається. Якщо обличчям до економіки не повернемось — скоро траву їстимемо, не те, що банани. Буде вам Африка із Аргентиною...

Дивлюсь я на Шуру, а в нього від цієї політекономічної бесіди вже сльози по щоках течуть. Невже, думаю, совість у чоловіка прокидатись починає? Як же ми тоді з ним на хліб собі зароблятимемо? Окрім рекету ж і не вміємо більш нічого...

А клієнт тим часом — чеше. І про свій план відродження національної економіки, і про зменшення податків для виробників, і про реорганізацію банківсько-кредитної системи, і як за короткий строк подолати інфляцію...

Словом, шановний пане Президенте, шановний пане Голово, шановний в. о. Прем'єр-міністра, візьміться чимшвидше за економіку. Бо до чого ж ми і справді дожились? Країну вже так розвалили, що й узяти ніде нічого. Вже, виходить, із завтрашнього дня і ми безробітними підемо. Як оце із цієї конторки. Ще свої доплачували тому оратору-економісту. На булочку.

Коротше, вживайте найефективніших заходів. Бо у разі вашої неспроможності та некомпетентності будемо звертатися до ООН. І ставити питання руба — про порушення економічних прав людини в нашій Україні...

Із надією —
Савелій Цвих за кличкою «Бакс».

Лист до друку подав Ю. ІЩЕНКО.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

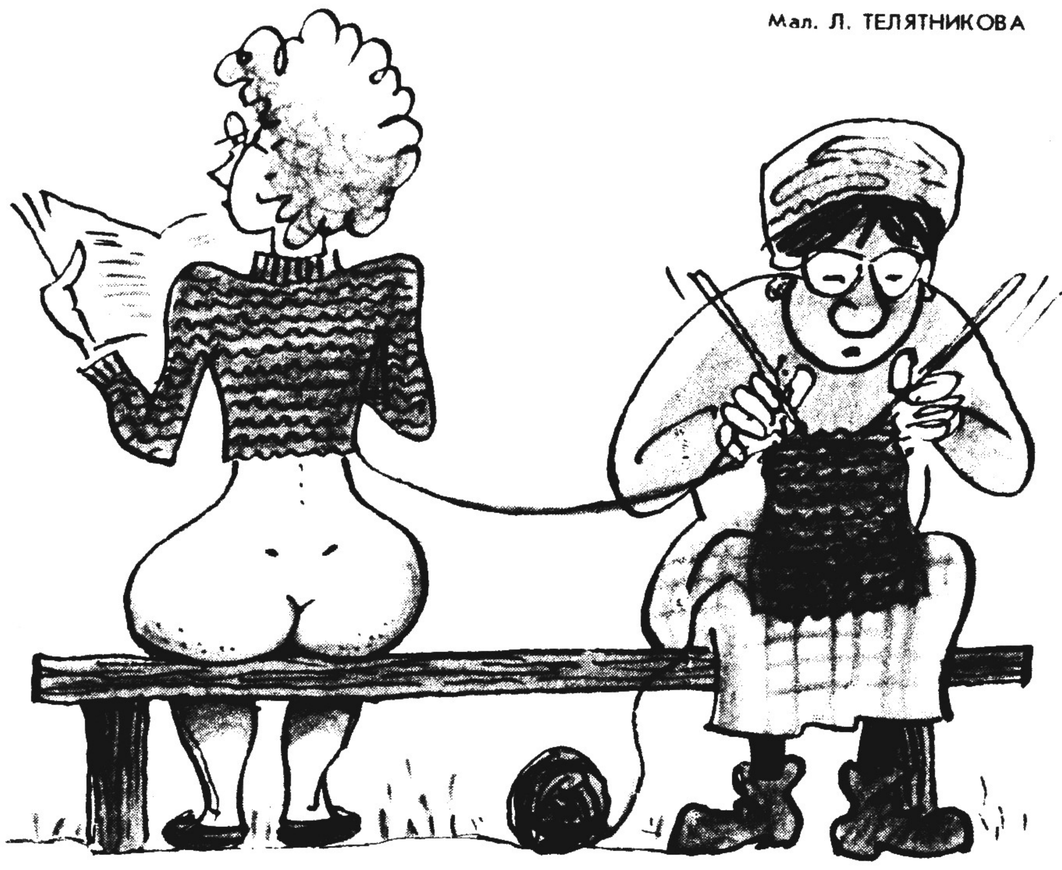

Мал. В. СОЛОНЬКА

ДВІ УСМІШКИ

ХТО МУДРІШИЙ

Сперечалися два йолопи.

— Я — дуже-предуже розумний! — каже один дурень. — І я знаю абсолютно все!

— А я — ще більше! — наполягає другий.

— І все-таки, б'юся об заклад, я мудріший за тебе!

— А я кажу, що я!

Повз них саме проходив якийсь добродій, і йолопи звернулися до нього:

— Скажи, хто з нас мудріший?

Перехожий, звісно, одразу збагнув, з ким має справу, і тому, недовго вагаючись, відповів:

— Серед вас той мудріший, хто дурніший.

— Я дурніший!— одразу заволав один із йолопів.

— Ні, я! — тут же заперечив другий.

— Ні, я!

— Ні, я!

Перехожий пішов, а кожен із дурнів іще довго доводив, що дурнішого за нього ще треба пошукати по світу.

НЕСВІДОМИЙ

— Запізнився?

— Лише на десять хвилин, Петре Григоровичу.

— Що ти з мене дурня робиш? Не на десять, а майже на п'ятнадцять! І як тобі лише не соромно?! Ти ж підводиш наш колектив!

— Автобус зламався...

— Який автобус? Що ти верзеш? Цей номер у мене, Сидоренко, не пройде! Сьогодні автобус зламався, завтра потяг з рейок зійде, а післязавтра що — третя світова війна? Ти мені відповідай по суті!

— Та я...

— І чути нічого не хочу! Я тобі покажу, де раки зимують! Бульдозерист сьогодні не запізнився, екскаваторник — на роботі, навіть я не затримався... Всі сидять, техніка стоїть, а Сидоренка, бачте, нема! Я вже до тебе додому КамАЗ відправив, думав, може, що сталося. Іваненко обдзвонив усі лікарні і морги, а він з'явився не запилився!.. Ми ж тут всі ледве з глузду не з'їхали, так хвилювались!

— Справа в тому, що...

— Краще мовчи! Знав би, Сидоренко, що ти такий несвідомий — нізащо не довірив би тобі купувати сьогодні для бригади випивон!

П. ОРЛЮК.

Мал. С. КУПРІЯ

Мал. С. ФЕДЬКА

«ГАУДЕАМУС»...

У КРИМІНАЛЬНІЙ ОБРОБЦІ

Статистика вперто доводить, що кількість йолопів у нашій державі невпинно зростає. Еге ж. І це незважаючи на велику кількість вузів, шкіл, технікумів та інших учбових закладів. Звідки у того зростання ноги ростуть — ніхто не відає.

Втім, не варто отак відразу й лякатися. Те, що активно плодяться йолопи, хоч і незаперечний факт, але він піддається коригуванню.

Як з'ясувалося, необхідну освіту можна здобути, не лише навчаючись у Кембріджі Сорбонні чи Оксфорді. Студентський гімн «Гаудеамус» співають не лише там. А як так, то й вищі учбові заклади нашої держави — львівські, харківські, київські чи одеські,— не єдине джерело для науковоспраглих осіб.

Цей факт нещодавно однозначно довели такі собі хитромудрі харків'яни: експедитор ресторану «Арагві» Гладков, вантажник харківського орендного підприємства «Салют» Оганесян та людина без певних занять Ведерников. Саме ці добродії одного дня вирішили ощасливити багатьох харківських йолопів, вручивши їм «корочки» про закінчення вузів. Причому — вузів, які кому сподобаються.

Побажали, скажімо, пани Фесенко та Заболотський мати дипломи про закінчення Харківського інженерно-економічного інституту (професія як на сьогодні — престижна),— будь ласка! Майте! Нуль проблем.

Майбутні кадри держави кувалися вельми швидко і порівняно за низьку плату. Аби, вибачайте, «одипломитись», досить було «відстебнути» кілька десятків тисяч карбованців. Заплатив, і вже маєш освіту. І вже на твоїй вулиці співають «Гаудеамус».

Тільки не лише економістів продукували меткі експедитор, вантажник і людина без певних занять. З не меншим хистом вони насичували народне господарство України й іншими кадрами.

За кілька десятків «штук» протягом дня «здобули» освіту про успішне закінчення сільськогосподарського інституту пани Амбарцумян і Казарян.

А такий собі «пройдисвіт» (саме так зазначено у скупих юридичних документах) Нажмуданов у власних снах бачив себе лише високим спеціалістом автодорожних справ.

І сни збулися.

Новоспечені ковалі інженерних кадрів за лічені дні викували з Нажмуданова випускника Харківського автодорожного інституту.

Втім, не лише освітянська нива приваблювала трійцю. Не цуралися вони й інших державних проблем.

З-під рук аферистів почали виходити й інші документи. До того ж — буцімто імпортного виробництва. Досить оперативно було підроблено штамп та печатку посла Афганістану, а фальшива печатка віз і реєстрацій відкрила ледь не всі державні кордони для багатьох бажаючих виїхати за межі України.

Господи, та на що лише не підеш заради благополуччя рідної держави! Особливо коли мова йде про вкрай занедбане народне господарство. Про підготовку кадрів для нього. Не їхати ж і справді рідним співвітчизникам до далекої Сорбонни, коли під боком такі класні фахівці існують.

За підрахунками компетентних органів, згадана трійця, враховуючи розмах і наполегливість, за якісь два-три роки могли б надати вищу освіту ледь не половині усього населення України. Та не зрозуміли цього правоохоронці. Дісталося на горіхи і експедитору, і вантажнику. Непереливки було і людині без певних занять.

Осиротів Харків. Нині, хочеш чи не хочеш, доводиться відчиняти двері альма-матер і п'ять довгих років скніти над конспектами.

І. ЛАГОЗА.

Харківська область.

Мал. О. КОХАНА

— Ви будівельник?
— Авжеж, хіба не видно?

МІНІАТЮРИ

До непитущих політиків у нас ставляться з підозрою: не п'є — отже, щось затіває проти свого народу...

Привід для оптимізму: у міру дальшого розвалу виробництва неухильно скорочується кількість випадків виробничого травматизму.

На що вже Адам був святим — і того баба згубила...

На фоні талановитих учнів учителі, як правило, ще гостріше сприймають нікчемність власного бездарного життя.

Володимир КУЗЕМКО.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

Мал. С. КУПРІЯ

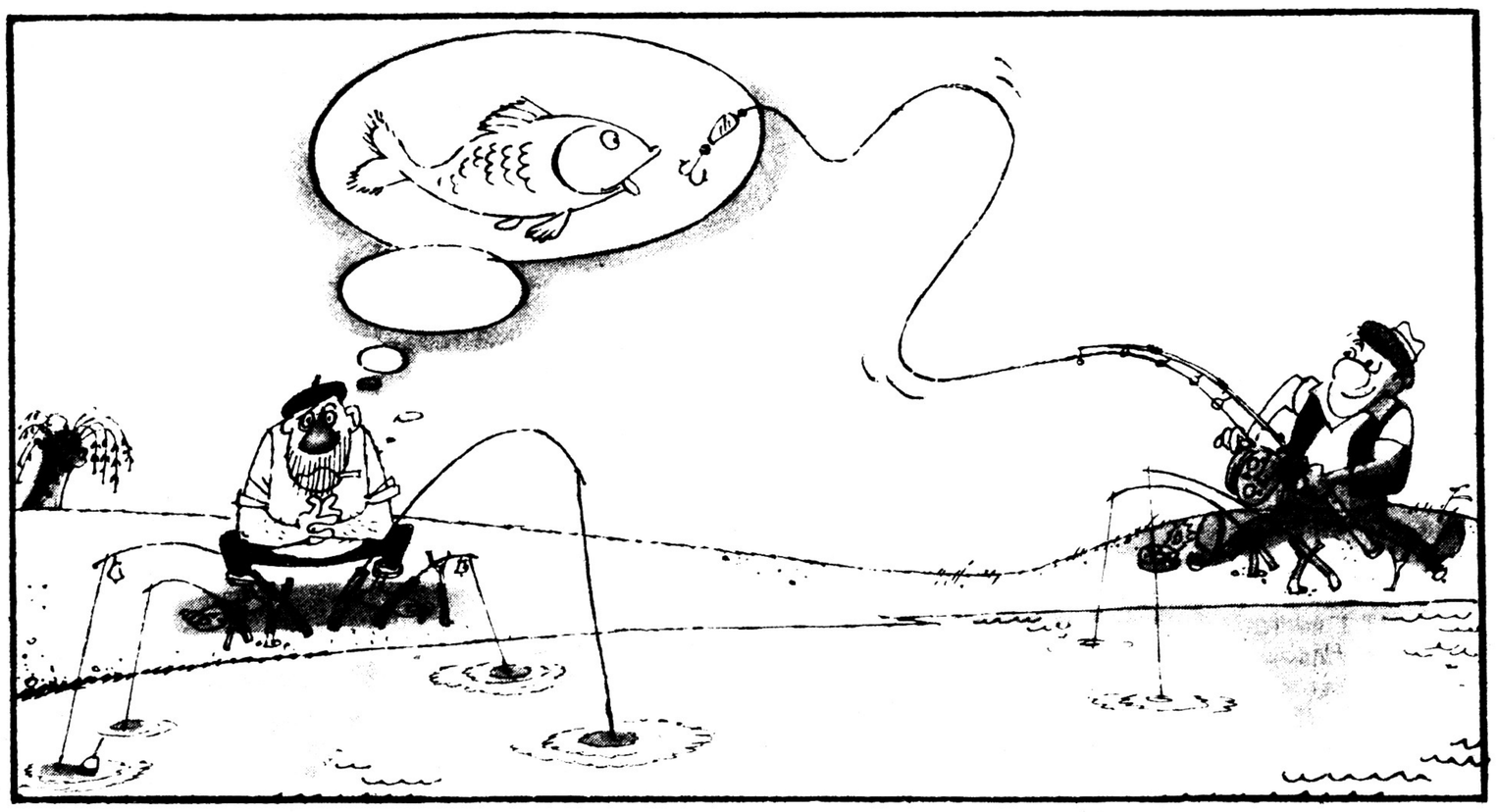

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

За що і що дають

Нинькі рідко почуєш, хто з ким одружився, хто і чиї діти виховує та інші каламутні плітки, новини і повідомлення. Народ на те втратив смак. Інша річ — знайдений у преріях Середнього Заходу США родич, який збирається писати заповіт, а нащадків не має. Або поширеніша тема бесідувань — хто, за що і де сів до криміналу. За що і що теперка дають.

Вивчаючи попит і забаганки своїх читачів, львівські газети — від найменшої чвертки аркуша до розлогих ліжників — взялися відлунювати настрої громади. І заходять часом в неповторні сади Феміди. Ось, приміром, історія про покарання поета-рецидивіста пана К. Михайлюка.

Добродій Климентій сидів свого часу навіть за «незаконний аборт». Зрозуміло, він робив операцію, а не йому. Доживши до свободи за останньою справою і до загальнодержавної, хірург особливо поцінував принципи незалежності друкованого слова. Ця ознака демократії так розгойдала душу Михайлюка, що він взявся за поезію, а потім на власний кошт видав збірку. Ще б трохи — і він, мабуть, поцікавився б умовами вступу до Спілки письменників, але Пегас — огир з вибриками. Один із віршів, який народився, швидше за все, проти волі автора, виявився присвяченим голові Стрийського міського суду Степанові Куртому, з яким пан поет раніше мав згадувані справи.

А тут ще біда — суддя, трапляється, почитує чужу поезію. Надибав він того віршика і «за образу професійної і людської гідності» поволік К. Михайлюка до суду.

Не варто наголошувати, що суд виграв С. Куртий. Скажемо лишень, що невдовзі пан поет відшкодував голові суду моральну шкоду, оцінену у тридцять мільйонів карбованців. (Позаяк інфляція не дає змоги правильно зрозуміти програш К. Михайлюка, даю необхідні співставлення: 30 млн. карбованців — це, на момент написання фейлетону,— приблизна зарплата за 5 років українських інтелігентів, серед яких і є поети).

Не можу оцінювати якість поетичної збірки початківця. Але все одно вона вражає: дорого нині коштує панна рима!

А ось ще одна справа, добута газетярами з кабінетів слідчих і судових архівів: два роки тому взимку львівські автоінспектори виявили в багажнику «дев'ятки» арсенал. Це не перебільшення. У прудкому легковичку якийсь собі Самвел Ашхарабекович Саакян, гість з Вірменії, перевозив 13 (тринадцять!) гвинтівок калібру 7.62 мм.

Гомін полинув Львовом ще гучніший, ніж у Стрию від поетичного бестселера. Кароокий Самвел розповідав надзвичайно цікаві історії про зброю. Ось, приміром, одне з його признань: «22 січня літаком я прибув до Львова з Єревана. Вночі в аеропорту випадково почув розмову двох чоловіків. Один з них розповідав, що, нібито, в масиві парку «Високий Замок», в яру за рестораном лежать гвинтівки Мосіна. Я скористався цією інформацією й поїхав до вказаного місця. Гвинтівки лежали, загорнуті в ганчір'я і прикриті листям. Ну, я й вирішив їх відвезти на залізничний вокзал у камеру схову».

Пізніше джан Самвел додав, що з вокзалу він збирався, ближче ознайомившись з містом, здати зброю правоохоронним органам.

Скажете: казка для дітей молодшого віку. І помилитесь. І міліція, і прокуратура саме так і тлумачили справу. До дивних обставин і цікавих подробиць цієї справи можна віднести також той факт, що нині її неможливо було розшукати. Після того, як 24 вересня 1992 року її із Залізничного районного суду «витребував» обласний суд, вона, як мовиться, канула. В архіві — немає, в суді — теж. Але після настирливих розпитувань і безпардонних нагадувань справу таки розшукати в облсуді. І чого її так довго там тримали?

Але менше з тим. Почитаймо краще вирок: «Приговор: четыре месяца лишения свободы в трудовой колонии общего режима».

Вловлюєте, наскільки сильніше поетичне слово за гвинтівку Мосіна? І, між іншим, не іржавої гвинтівки і не однієї, а тринадцяти. До речі, у той же таки час львів'янин Сергій Скляр, 1962 року народження, неодружений, на утриманні малолітня дитина, дістав рік ВТК суворого режиму за зберігання холодної зброї.

Ну, добре — моць поезії, слова-зброї і таке інше, але, виявляється, гвинтівки сильно втратили авторитет і перед мисливськими ножами?

Між іншим, якщо збірку невдахи зі Стрия за вироком суду не тільки зганьблено, а й знищено (пан поет давав ще 30 мільйонів, аби не палити), то на запитання, звідки взялися у Самвела Ашхарабековича бойові патрони, і досі не дано відповіді. А, зрештою, це, мабуть, тільки мені й невідомо. Насправді ж за рестораном, як твердиться в справі, у ярку... Що ж тут неясного?

Мушу погодитись. Справді, у тому ярку (біля якого автор фейлетону не раз прогулювався) мій пес знайшов одного разу курячу литку, і у нас з ним відбулася серйозна розмова про шкідливість пожирання покидьків. Більшого там ми не знаходили. Зауважте — з собакою.

У Львові подейкують, що Саакян, як і Климентій зі Стрия, теж платив. Але не купонами. Називають навіть точну цифру. Але я про то ніц не відаю. Взагалі я «не здєшній». Просто хотів порівняти, за що і що дають.

В. ПАЛЬЦУН.

ЗЛОБОДЕННІ УСМІШКИ

ЯК В ОКО ВЛІПИВ

Нестерпно палить липневе сонце. В розритій канаві на трубі сидять двоє роботяг. Курять, нервують і весь час позирають на дорогу.

Нарешті показався третій.

— Слава богу! — радо вигукнув перший.

— Тебе тільки за смертю посилати! — пробурмотів другий.

— Не спішіть! Помирать ще ранувато! — лукаво посміхнувся третій, витягаючи з кишені пляшку денатурату.

ЗНАЙ НАШИХ!

Касир Овсій Дереза хапонув із сейфа колгоспу «Зоря» велику суму. Коли два міліціонери вели злодюгу до машини, на гіркий плач дружини Овсій гонористо кинув:

— Не лий дарма сліз, Килино!

— Так в'язницею ж пахне,— голосить дружина.

— Ет, в'язниця — дурниця, жінко! Ну, відсиджу за розтрату — так зате ж усе село пам'ятатиме, яке ми синові весілля відгрохали!..

СЛЬОЗИ ПРАВЕДНІ

Біля школи стояв другокласник Денис і гірко-гірко плакав.

Прибиральниця тьотя Зіна підійшла до школярика і співчутливо запитала:

— Чого плачеш, Дениску? Двійку схопив?

— Ні.

— Мо', загубив гроші?

— Та ні! — аж заходиться хлопчина.

— А що ж скоїлось?

— Старшокласники сигарету відняли!..

Степан ГРИЦЕНКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

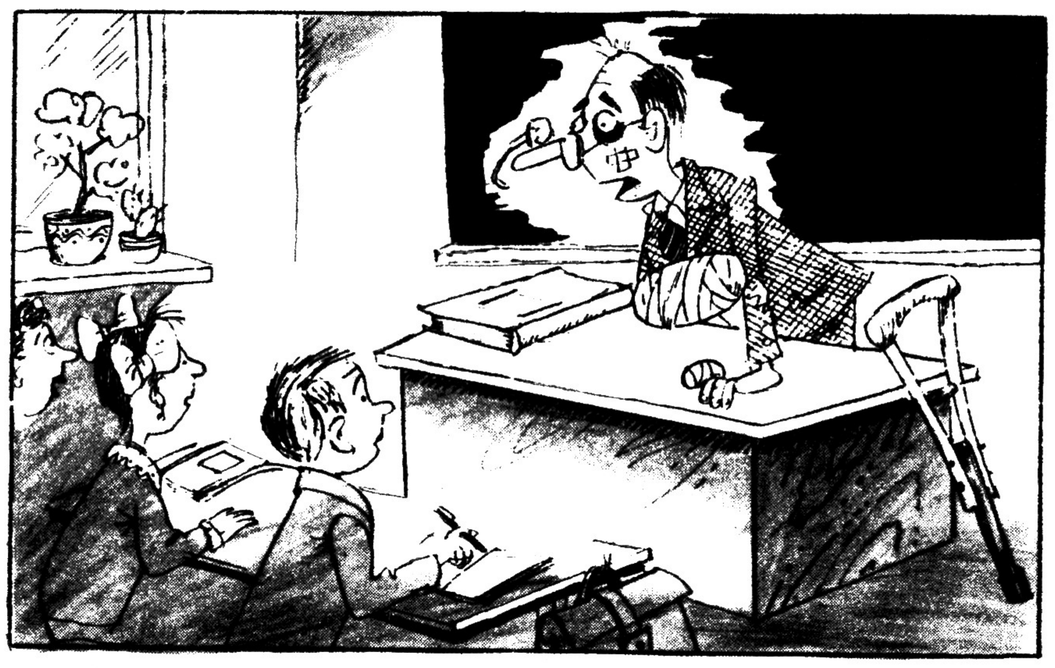

— Я буду викладати у вас новий предмет — науку виживання.

Мал. С. ФЕДЬКА

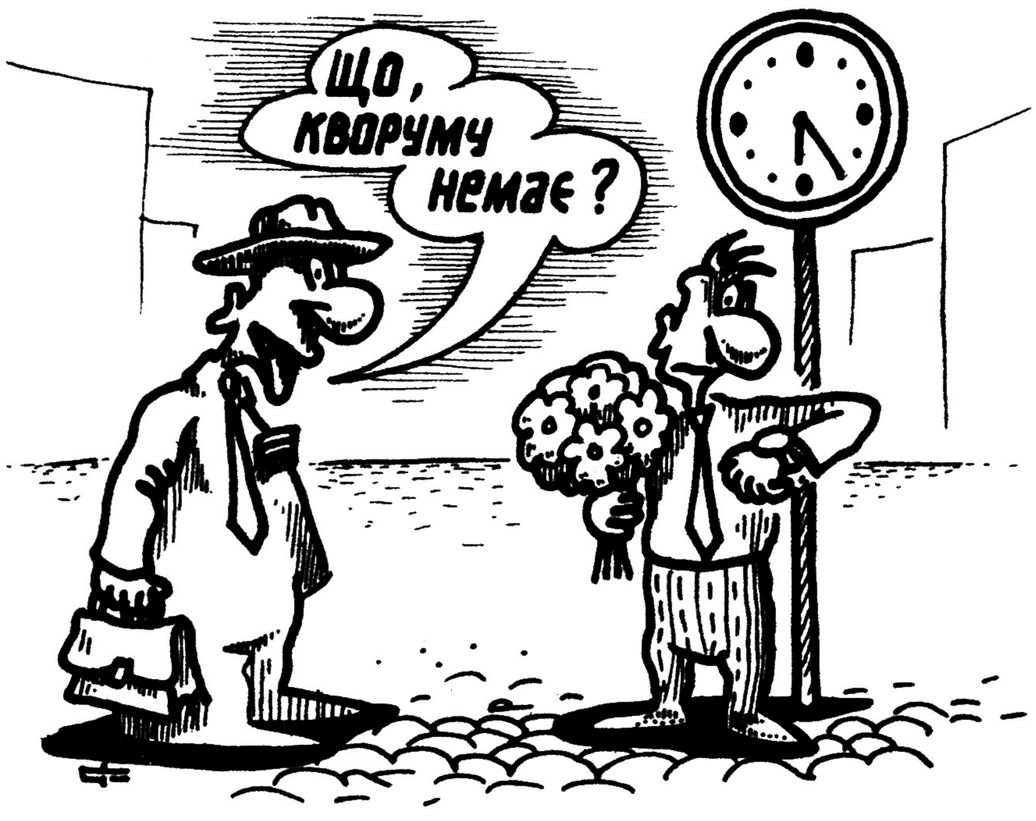

ОПТИМІСТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Подивилась баба виступ
Ілюзіоніста,
Що вірьовку міг ковтати
Та ще й тирсу їсти.
— Ну,— сказала,— і виходить
В шибеника ловко.
Не страшна такому криза
Й навіть голодовка!

ТІЛЬКИ ТЮКНЕ

Між базарними рядами
Походжав уранці Гнат.
Запримітив у бариги
Іграшковий автомат.
Зупинився, подивився
І говорить жартома:
— А точнісінько такого,
Тільки справжнього, нема?
Спекулянт подавсь до дядька,
Аж грудьми наліг на крам:
— Вам серйозно,— шепче,— треба
Так і буть уже — продам.
А мені,— моргнув до Гната
Й смачно яблуко гризе,—
Син із армії, лиш тюкну,
І гармату привезе.

НЕ ВГАДАВ

Гнат у містечку гостював:
Провідав сваху й свата,
Райцентр оглянув і сказав:
— Живуть у вас багато.
Тривожний час кругом такий —
Усюди лиш бідують,
Ну, а у вас ого який
Палац, дивлюсь, мурують.
Це що? Театр? — питає Гнат.
І сват повідав Гнату:
— Ні, це народний депутат
Собі мурує хату.

Володимир ДУГАР.

Мал. О. КОХАНА

— Так кросовки ж зараз дорожчі за будь-який кришталь!

ГАРБУЗ ДЛЯ БОГА

ГУМОРЕСКА

У КОЛГОСПНОМУ ставку після напруженого трудового дня борсалась обліковка Світлана Іванівна. Борсалася вона, борсалася і раптом побачила перед собою грізного володаря морів, могутнього Посейдона.

— Мила Світлано! — палахкотів вогненною пристрастю до неї Посейдон, падаючи на коліна,— жадана, виходьте за мене заміж! Я зроблю вас царицею, ходитимете у хутрах і золоті, будете мешкати у розкішному тисячокімнатному палаці і купатися в шампанському!

— Так уже і в шампанському?! — не повірила Світлана Іванівна, розімлівши від такої несподіваної і заманливої пропозиції.

— Так точно! — по-військовому підтвердив Посейдон. — У шампанському. Хочете — у напівсухому, хочете — в солодкому. Достатньо одного вашого слова!

Тут Посейдон сильною волохатою рукою підніс догори свого тризуба, і ставок миттю заповнився дурманним пінявим іскристим напоєм.

Світлана Іванівна зачерпнула долонями напій і покуштувала.

— Дивись, справжнє! Ой-ой-ой! Це ж скільки його тутки! — захоплено белькотала обліковка і прикладалася устами до ставка.

Через якийсь час вона підняла голову і від велетенського щастя, яке раптом звалилося на неї, блаженно закотила очі. Все здавалося кумедним сном, дивною казкою.

— А можна зробити ще однісінький ковточок? Маленький? — ніяково спитала вона Посейдона.

Посейдон у відповідь ласкаво усміхнувся і знову підняв свій тризуб. Просто перед ним тут же з'явилася золота колісниця, запряжена трійкою могутніх коней з довгими гривами.

— Оце так! — загорілися хмільні очиці обліковки.

— Ну, то як, голубко, ви згодні стати богинею? — нетерпляче перепитав Посейдон.

— Ні-і,— несподівано навіть для самої себе відповіла Світлана Іванівна,— не згодна. Я піду за Мишка Феньчиного — механізатора з другої тракторної бригади. Ми з ним у неділю танцювали в клубі, і він обіцяв наступного року одружитися зі мною. У нього й мотоцикл є — «Ява» з коляскою. А самогон його мати жене — куди цьому пійлу!.. Слухай-но, Посейдончику,— неслухняним язиком звернулася до царя морів Світлана Іванівна,— у тебе закурити не буде?.. Ні?.. — Світлана Іванівна невдоволено пирхнула, ще раз приклалася до шампанського і, наспівуючи та похитуючись, побрела до села.

А розгублений бог Посейдон з невимовним сумом дивився їй услід і думав про руйнівну дію алкоголю на слабеньких дівчаток.

Олександр ПЕРЛЮК.

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Збрехав на копійку, повірили на карбованець.*

● *Кури про солов'я: ні «бе», ні «ме», ні «ку-ку-рі-ку»!*

Юхим МОСТОВИЙ.

● *Оплески, що поступово переходять у ляпаси.*

● *З усіх лих вибирають неминуче.*

Юрій ВАЗИЛЄВ.

Малюнки А. ВАСИЛЕНКА

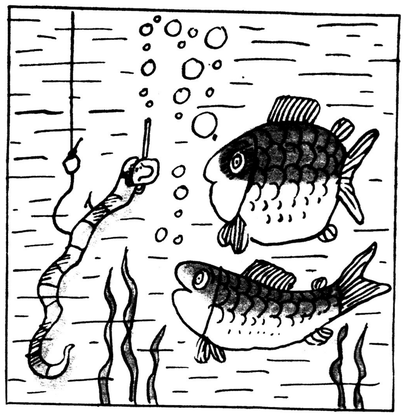

НОВЕ ПОКОЛІННЯ ОБИРАЄ...

ВІДМИЧКУ

Нічної пори, згідно із своїм внутрішнім графіком, я вийшов попісяти. Йду собі тихомирно коридором квартири, за звичкою злегка торкаючись рукою стіни, щоб ненароком не вшкваритись у неї лобом,— і раптом... рука натрапила на чиюсь голову! На живу голову! Яка ворушиться і сопе!

У туалет уже не було потреби йти, а тому я притьмом кинувся до вмикача. Електрика розконспірувала щупленьку постать у світлому плащику, схожому на біблійський хітон. З-під темних кучериків на мене цілком спокійно дивилися ясні блакитні очі.

— Господи! — сплеснув я долонями в передчутті якогось вищого сподоблення і одкровення. — Янгол небесний!

Але в цю мить побачив, що янгол тримається однією рукою за досить містку спортивну сумку, з якої витикалися моя улюблена димчаста кришталева ваза і переносний телевізор. І в ту ж саму мить блакитнооке створіння — хлопчисько років дев'яти-десяти — нахилило кучерявеньку голівку, вправно і досить-таки сильно бухнуло нею у мій живіт, від чого я тут же гепнувся на п'яту точку, метнулося до дверей, блискавично вправилося з двома замками й, на прощання голосочком Робертино Лоретті матірно мене облаявши, щезло. Разом із димчастою вазою та переносним телевізором.

Таємницю янгольської появи у моїй домівці було розкрито за лічені хвилини. Лягаючи спати, я легковажно залишив відчиненою кватирку у вітальні, а позаяк живу на першому поверсі, то юному домушникові з зовнішністю херувимчика, аби дістатися до телевізора і вази, не знадобилися ні крила, ні відмичка...

«Що ж — звичайна річ у наш буремний час переходу від соціалізму до капіталізму,— скаже метикований читач, добряче підкований нинішнім вітчизняним криміногеном. — От тільки щодо віку нічного візитера... Чи не переборщив автор?»

Одразу ж уточнюю, щоб і тіні сумнівів не виникало: на жаль, не переборщив. Малолітніх злодійчиків протягом останніх двохтрьох років з'явилося на просторах неньки України стільки, скільки, мабуть, не було за все минуле століття.

Відомий правоохоронній громаді й наймолодший серед кваліфікованих юних майстрів фомки та відмички. Живе і діє він у місті Хмельницькому, а звуть його Толя І. Прізвища не називаю, оскільки все ж таки жевріє в душі надія: а раптом стане колись йому соромно, й покине він своє ганебне злодійське ремесло. Хоча у працівників міліції, дуже добре обізнаних із законами формування злочинного характеру, інша думка: у Толика попереду лише одна дорога — лиходійська, і кривулятиме вона виключно через колонії та в'язниці...

Нині йому десять років, із них уже понад три роки — кradійського стажу. Толик — професіонал-віртуоз: він запросто «бере» магазини, квартири, ларки. Автомобілі грабує теж. Діє спокійно, нахабно, навіть із певною часткою такої собі грайливості. Бо вже затямив: до одинадцяти років, згідно з законом, йому не загрожує ніяке покарання. Ну, а коли виповниться одинадцять, він, можливо, сягне такого рівня злодійської майстерності, що годі буде й думати, щоб його десь заскочив карний розшук...

Так, шановні співгромадяни, як це нам з вами не прикро, але доводиться з сумом констатувати: так звану розбудову незалежної держави ми ведемо під дев'ятим валом злочинності взагалі й злочинності неповнолітніх — зокрема. Причому останній її різновид має препаскудну тенденцію до катастрофічного зростання.

От вам страхопудна статистика.

У 1992 році лише судами Київської області за різні злочини було засуджено 428 підлітків. А в 1993-му — 548. Зростання — 23 відсотки. Позаторік на Київщині одержали різні строкиув'язнення за крадіжки індивідуального, державного і колективного майна 254 юних злодіїв. Минулого року — 440. Зростання — 46 відсотків.

До речі, крадіжки — наймасовіший вид дитячих злочинів. Їх по республіці у 1993 році зафіксовано майже 26 тисяч.

Усього ж зареєстровано (а скільки не зареєстровано?) 37,9 тисячі злочинів, скоєних юним поколінням. З-поміж них чимало тих, котрі називають тяжкими,— 159 умисних вбивств, 249 згвалтувань, 245 важких тілесних ушкоджень, 3,6 тисячі пограбувань і розбійних нападів. Нинішнього року очікується зростання дитячої злочинності на сім-вісім відсотків...

І якщо так піде й далі, то за кілька літ держава буде просто затероризована юними бандюгами. А що вже відбудеться років за десять-п'ятнадцять, коли сьогоднішні десяти-, п'ятнадцятилітні взагалі стануть основою суспільства,— про це навіть і думати не хочеться. У кожному разі, може трапитися так, що відмичка набуде значно більшої популярності, аніж одвічні знаряддя чесної праці...

Що ж, посіяли — і пожали. Геть розкладена й до безкінечності цинічна верхівка держави — цього дикого «розуму, честі й совісті нашої епохи» — продемонструвала людям свою монолітну згуртованість побіля вкраденого у народу смаковитого суспільного пирога. Ну, а люди не дурні: коли вождям можна, то чого й нам не призволитися якоюсь дещичкою,— тим паче, що вожді, на відміну од себе, встановили для народу життєвий рівень, значно нижчий від того, котрий у цивілізованому світі прийнято іменувати жебрацьким.

І пішло, та й поїхало... Пішло і поїхало масове злодійство на очах у дітей, які помічають і всотують куди більше, ніж ми собі думаємо,— і дійшло, врешті-решт, до нинішнього уповні ненормального (як усе сконструйоване вихованим «честю і совістю епохи» суспільством) і уповні злодійського ринку.

Тут немає місця ні чесності й порядності, ні духовності та моральності, ані співчуттю і умінню робити комусь добро. Ось чому так комфортно і зручно почуваються тут і «квіти життя» — наші діточки, яким колись рідні тати й мами не вклали у душі такі звичні і зрозумілі для багатьох колишніх поколінь заповіді, як «не вбий» і «не укради». А раз їх — цих заповідей — у тих душах немає, то натомість неодмінно сформуються інші — «хапай» та «бий першим». Наслідки дії котрих ми з вами, шановні співгромадяни, уже дуже й дуже відчуваємо на власній шкурі...

У десятирічного віртуоза-домушника Толика І. з міста Хмельницького батьки — зеки. Звідси і його ранній потяг до кримінału. Однак, погодьтеся, таких сімей усе ж таки небагато. Більшість — начебто нормальні. Але саме — начебто. Бо, затюкані дурним нашим і нещасним життям, багаторазово обшахрані державою, ми настільки вже закопирсалися у злі своїх душ, що забули про те, що треба вкласти у душі наших дітей бодай трохи добра...

Не хочу моралізувати. Хочу лише ще раз сказати: якщо ми і далі отак легковажно втрачатимемо одне нове покоління за другим то, зрештою, невдовзі усе суспільство стане запісяним перед лицем переможного кримінального монстра.

В. ЧЕПІГА.

ЗРОЗУМІВ

— Петре! Учора твій син пас овець у моїй гречці.

— То неподобство! Воно ще дурне і не знає, що від гречки може повилазити вся вовна.

ВИБІР

— Що це ви, діду, продаєте — вівцю чи барана?

— Якщо хочете купити, то вівцю, а якщо лише спитати, то барана.

НЕТОЧНА ПРИКМЕТА

— Миколо! Ти скажи своєму сину, нехай не лазить по чужих городах.

— А звідки знаєш, що то мій син?

— Та його за кілометр можна впізнати.

— Е, ні! Ти думаєш, як рудий, то вже і мій?!

ЗНАХІДКА

— Ганю, ти ходила в ліс по гриби?

— Ходила.

— І що знайшла?

— Кошик маслюків і доброго чоловіка.

Народні усмішки

ОДНАКОВІ

— Явдохо! Чим це твої кури приманюють мого півня, що він цілими днями ходить із ними?

— А тим,— відповіла сусідка,— чим ти приманюєш мого чоловіка.

ВИКРУТИЛАСЬ

Повернувшись із відрядження, чоловік помітив, що пляшка горілки, яка стояла у шафі за жіночим пальтом, зникла. Він запитав дружину:

— А з ким це ти випила горілку, що стояла в шафі?

— Що ти, що ти! — вигукнула дружина. — То я її продала на базарі.

— А внизу стоїть порожня пляшка! Звідки вона взялася?

— То, напевно, якийсь алкоголік випив і викинув на наш город, а я підібрала.

— Так я ту пляшку намітив. Ось та позначка.

— А біс його знає, може, той і підкинув, якому я продала.

КОТИК

Зустрілися дві подруги.

— Що це ти така подряпана? — запитує перша.

— Та котик мене подряпав.

— А під очима звідки такі синці?

— Також котик.

— Ти знаєш, я з таким котиком не жила б жодного дня!

ТЕРЕНКУР

— Богдане, чому твоя дружина вечорами ходить в напрямку колгоспного саду?

— А то їй наш лікар Петро Іванович визначив такий теренкур як лікувальний засіб оздоровлення.

— Але я й Петра Івановича там часто бачу...

— То, напевно, він перевіряє, як вона виконує його рекомендації.

Повідомив І. МАРТИНЕНКО.

м. Мостиська
Львівської області.

Мал. С. КУПРІЯ

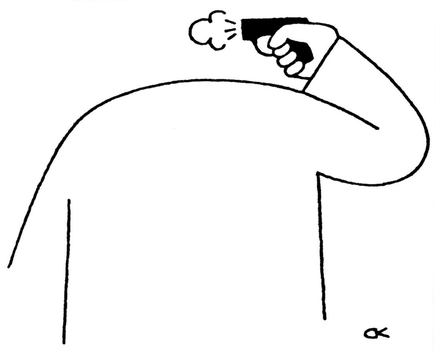

Мал. С. ФЕДЬКА

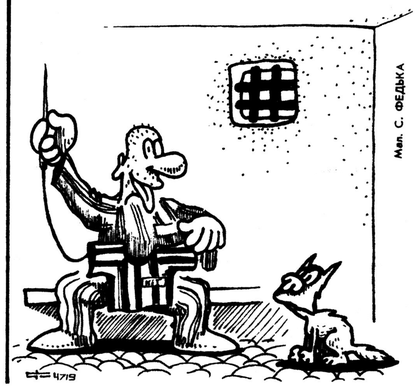

ДАВ ВОЛЮ

Як Беркут прилетів з високих гір,
Щоб степ оглянути й діброву,—
Звірки враз кинулись до нір,
Пташки — в кущі шукати схову.
Шугаючи у небі поміж хмар,
Все це помітив Беркут-цар,
Тож, опустившись на вільшину,
Гукнув підлеглим:
— В чім причина?
Я дав торік вам досить волі,
Щоб розважатися на полі
Чи на лугах шукати діла,
Та щоб по норах не сиділи.
Сидіти в норах — то ганьба!
Не знаєте хіба?..
— Овва! — Бобри озвалися старі. —
Нам тільки й воля — у норі!

Петро ГРИШКО.

Мал. В. СОЛОНЬКА

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Либонь, добре в Івана гульнули... Бач, дах поїхав!

Мал. С. ФЕДЬКА

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Який же ідіот туди піде — якщо на ці гроші можна пів-ящика горілки купити!..

ХОЧ СТІЙ, ХОЧ ПАДАЙ

ДУЖЕ ІНСТРУКТИВНА ІНСТРУКЦІЯ!

Нещодавно я одержав інструкцію з техніки безпеки за чотирма підписами обласних спеціалістів, яка називається «Инструкция по технике безопасности при выполнении разных хозяйственных работ в облгоррай СЭС» (санепідстанції). Ось один із пунктів:

«1.3. При переноске или передвижении различных грузов, мебели и т. д. в помещениях облгоррай СЭС обращать особое внимание на недопустимость попадания ноги под опускаемый груз, а также головы между торцом передвигаемого груза (мебели и т. д.) и стеной или стоящим грузом».

І ще пункт 4.4.:

«Перекатывать грузы круглой формы (бочки, барабаны и т. п.) по горизонтальной поверхности необходимо так, чтобы рабочий находился сзади перекатываемого предмета».

Це, мабуть, означає в перекладі на українську мову: не коти бочку на себе!..

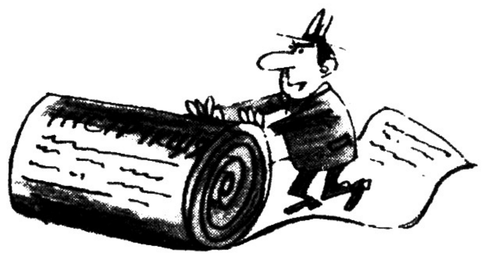

Володимир ГАЛЕКА.
Селище Лисянка на Черкащині.

Як потрапити в «Історію»?

КОЛИ інформація про те, що я відмовився балотуватися кандидатом в депутати до нашого парламенту, поширилася серед родичів, друзів і просто знайомих, захекана листоноша щодня притарабанювала до моєї оселі по півторби листів.

— Що трапилося? — підозріло дивилася вона на мене. — Чи не прокинувся у вас дар екстрасенса? Чи, може, заволоділи секретом чудодійної боротьби з колорадським жуком?

— Потерпіть трохи. Це не надовго,— заспокоював я листоношу і з острахом брався за читання свіжої порції «дружніх послань». В них, як ви уже здогадалися, давалася оцінка моїм поспішним діям. Епітети були досить емоційні. Хоча дехто писав тільки одне слово. Ну, а якщо і висловлювався делікатніше, то все одно розумним мене не називав.

Я спочатку ображався.

А коли знайомі й друзі, уздрівши мене на вулиці, почали перебігати на протилежний бік, я зрозумів, що, мабуть, дав маху.

Та, як співається у пісні: «Час рікою пливе...»

Добряче усе обмізкувавши, я вирішив зробити, так би мовити, хід конем. Це трапилося після того, як мій нащадок приніс із школи підручники на наступний навчальний рік.

Погортав я стареньку «Фізику», «Біологію», «Історію Стародавнього світу» та й кажу:

— Щось у тебе з кожним роком підручників все меншає і меншає. Мабуть, шкільна програма скорочується?..

— Та ні,— відповідає син. — Просто нам ще не всі книжки видали... Сказали, будуть пізніше... Коли надрукують...

І тоді я, повторюю, вирішив зробити хід конем.

Наступного дня у нашому під'їзді почепив оголошення: «Висуваю себе кандидатом в президенти!»

І — о диво!

Здавалося б, тепер повернеться до мене повага знайомих і друзів. Але увечері, тюпаючи з роботи додому, почув коментар бабусь, що сиділи на лавочці біля під'їзду:

— Цей від скромності не помре!

— Ага! Теж президентська сверблячка напала...

І тільки ліфтер Карпович зустрів мене радісно-радісно. Наче рідного.

— Хе! — мовив він усміхнено. — Ви, мабуть, не знали, що реєстрація кандидатів у президенти закінчилася... Учора... А що, теж закортіло «порулювати?» — Карпович по-змовницькому підморгнув.

— Та ні,— чесно признався я. — Хотів зробити хід конем. От коли у нас були вибори до парламенту, скільки паперу перевели на макулатуру?

— Ого-го-го скільки! — схопився за голову Карпович. — По кожному округу більше двадцяти кандидатів. Усе місто листівками обліпили. Куди їх тільки не клеїли! Навіть на щитах, де написано: «Їх розшукує міліція». І двох таких, кажуть, розшукала:

— І все це — кошти? — питаю.

— Кошти!

— Папір?

— Папір!

— А я оце слухав інтерв'ю з керівними працівниками Міністерства освіти. Біда, кажуть. То паперу у держави на підручники немає, то коштів...

— А на вибори є! — підкинув дров у вогонь Карпович.

— Виявляється, є! Чи вони для цього діла з неба падають?.. Ось тепер будемо знову обирати президента! Там теж чималенько кандидатів. І ніхто не каже — немає грошей. Та кожен претендент стільки тих грошей на передвиборній кампанії витратить, що, знаєте, скільки підручників можна надрукувати!.. Ото і я хотів зробити такий хід конем. Пустити передвиборні свої гроші на книжки для шкіл... Але запізнився...

— А де б ви ті гроші взяли? — здивувався Карпович.

— Так сьогоднішні претенденти, скажемо чесно, теж їх діставатимуть не з власної кишені...

— І то так...

— А уявляєте, якби хоч один претендент випустив на ці гроші, приміром, «Історію України»! Хай навіть на палітурці його ім'я поставлять. Мовляв, благородний вчинок такого-то... Отак може чоловік і в «Історію» потрапити. Добру пам'ять по собі залишити. І гроші б не пропали даремно... Зрозуміло, так могли б себе «увічнити» не тільки претенденти на булаву, а й наші меценати... Кошти, вкладені у видання підручників,— то чи не найбільший капітал суспільства...

— А з підручниками й справді кепсько. Я оце хотів онукові «Букварика» купити. Думав, доки йому в школу, нехай вчиться читати. Оббігав всеньке місто — нема.

— Та хіба біда тільки з «Букварико-м»? У деяких школах на клас по кілька підручників. А Міністерство освіти так своєї видавничої бази й немає. Це добре, що, наприклад, Фонд допомоги школам України (США) посприяв у випуску хрестоматії української літератури XX століття. Але хіба можна сподіватися лише на діаспору? У нас же — ні Фонду, ні грошей... Організувати «показове» форсування Дніпра — є гроші. На фейєрверки — є гроші. На вибори — є! На підручники — немає... На зарплату вчителям — немає. А тоді дивуємося, чому вони страйкують, чому тільки в Київській області минулого року із системи освіти звільнилося триста вчителів?.. «У державній системі тарифікації,— говорить заступник міністра освіти України Анатолій Погрібний,— освітяни пересунулися з чотирнадцятого місця на сорок шосте. А усіх їх сорок вісім».

— Немає грошей...

— Гроші є! І чергові вибори це підтвердять!

— То чого ж тоді невистачає? — почухав потилицю Карпович.

Я — теж...

М. ПРУДНИК.

До 135-річчя від дня народження П. К. САКСАГАНСЬКОГО

ПЕРШИЙ ВИСТУП

П. К. Саксаганський згадував, що вперше почав виступати на сцені як професійний актор у 1883 році. Назавжди запам'ятав, як блискуче провалився в п'єсі «За Німан іду». Щоб справити найкраще враження на публіку, він виїхав на сцену на коні й почав співати: «За Німан іду, гей, коню мій, коню, добрий піді мною, дівчино, прощай!» Та доспівати спокійно до кінця не довелося. «Добрий кінь» чогось злякався, підскочив і скинув бравого козака. Початківець не розгубився й, дивлячись на коня, закінчив свій куплет: «Дівчино, прощай!» У залі вибухнув гомеричний регіт. Саксаганський побіг зі сцени, за ним подався і його «добрий кінь».

ДЕ ПОДІЛАСЯ ГОЛКА

Одного разу П. К. Саксаганський у себе в кімнаті почав вправлятися в циклі рухів, потрібних для такого малого діла, як всилити нитку у вушко голки. Він неначе зав'язував вузлик невидимої нитки, одкушував кінчик її, неначе змочував її губами, крутив цей змочений кінчик пальцями, підносив невидиму голку до світла і старався неначе попасти цим скрученим кінчиком у вушко.

— Що це ти збираєшся шити? — запитала його приятелька, що була у нього в гостях.

Вона сиділа за столом і щось читала.

— Дай я всилю нитку, бо ти не вмієш, так довго з цим пораєшся,— сказала вона й підійшла до Панаса Карповича. — А де ж поділася твоя голка? Ти, певно, випустив її. Ось як буває, коли людина береться не за своє діло. Сказав би мені я б тобі й зашила що треба,— мовила приятелька, шукаючи голку на підлозі.

ПІСНІ НАД ДНІПРОМ

Навесні 1902 року у мистецькому житті Києва відбулася помітна подія. Сюди приїхав відомий виконавець російських билин Іван Трохимович Рябінін. Майже одночасно прибув на гастролі в щойно побудований оперний театр артист Ф. І. Шаляпін. З цієї нагоди скористався майстер сцени Панас Карпович Саксаганський. Він побував на виступах Рябініна і Шаляпіна й запропонував обом прогулятися човном по Дніпру. Рушили надвечір.

— Ну що ж,— сказав Саксаганський,— ми чули, Іване Трохимовичу, ваші співи. А тепер ви послухайте наші. Ану, Федоре, починай. Пригадуєш, як ми колись з тобою співали наші дуети?

Шаляпін, що певний час брав участь в українських виставах і знав Саксаганського вже давно, охоче затяг «Де ти бродиш, моя доле». Другу партію вів Панас Карпович. Далі по черзі співали арії з «Наталки Полтавки», «Запорожця за Дунаєм», потім знову удвох чарівні українські пісні.

Рябінін був розчулений:

— Братці, я й не знав, що за краса ваші пісні. Спасибі, відкрили мені очі, сліпому.

Підготував Ігор АРТЕМЧУК.

Малюнок С. ФЕДЬКА

ПЕРЧЕНЯ

КОЛИСКОВА

— Вечір сонечко в долоні
Взяв на обрії червонім.
Вже й садок росою вмився
Та й у нічку задивився...
Час, моя дитино, спати.

— Я ще хочу погуляти!
— По подвір'ю ходить тиша,
Місяць зіроньки колише,
Колискова пісня лине:
Засинай, коханий сину.
Посміхнися уві сні...
— Ой, не спиться щось мені!
— Не дають дитині спати
Недрімливі оченята.
Вже й не знаю, що робити?
Чи гарненько насварити?..
Ой! А хто то позіхнув?
— Не скажу!
— То ж чому?
— Не скажу. Я вже заснув,
— В чистім полі спить калина,
На узліссі — горобина,
По подвір'ю ходить тиша,
Місяць зіроньки колише.
Посміхається до нас:
— На добраніч. Спати час.

Наталя КУЛИК.

Продовження пригоди домовичка Гуп-Гупика друкується в четвертому номері газети «Перчення»

Владилен ПРУДОВСЬКИЙ

МАЛЕНЬКИЙ ГАНДЖ

Якось пережду лиху годину,
ось запаси витрушу старі:
доварю останню картоплину,
дожую останні сухарі.

Я ж бо — частка власного народу,
гордість все єство моє пройма:
Як і всіх, п'янить мене свобода!
От шкода лиш — закусі нема.

Переклав з російської
Вас. ШУКАЙЛО.

МІНІ-УСМІШКИ

СУСІДИ

Зустрілися двоє сусідів.

— Як живеш? Чого тебе ніде не видно? — запитує перший. — Щось ми давненько не бачились.

— Та як же ми можемо бачитися? — відповідає другий. — Коли ти їздиш на своїй «Таврії», я лежу під своїм «Москвичем», ремонтую. А коли я вилізу з-під нього, ти лізеш ремонтувати свою «Таврію».

ДОБРЕ БУТИ ЛИСИМ

— Хто тобі більше до вподоби — брюнети чи блондини?

— Їй-богу, не знаю. Усі мої дев'ятеро коханців були зовсім лисими.

НЕ ВПЕРШЕ

— Ой, лихо!.. — каже коханцеві Ліда, зіскакуючи з ліжка. — Я й забула, що сьогодні має повернутися з відрядження мій чоловік. Що будемо робити? Він ось-ось зайде до квартири.

— Пусте!.. Мені це не вперше — будемо ремонтувати ванну: я захопив із собою інструмент. А що голий, то хто ж буває у ванні одягнений?

БЕЗ СВАРКИ

— Котику! Ти вже місяць у мене спиш. А жінка тебе за це не сварить?

— А як вона може мене сварити, коли вже другий місяць у Кузьми ночує?

ОДНА

— Василю! Скільки ти випиваєш горілки щодня?

— Чарок п'ять чи шість. А що?

— А те, що дуже багато. От я, наприклад, випиваю лише одну.

— Одну? — не вірить Василь.

— Їй-богу, одну. Правда, літрову.

ДУЛЯ БЕЗ МАКУ

— Платіть штраф!.. — присікався дільничний до баби Палажки.

— За що?

— Як то — за що?.. А хіба не ви обіцяли сусідові Петру дулю з маком? Дуль ви можете давати скільки завгодно, а мак нині заборонений, бо він наркотик. От і платіть штраф.

Віктор ЛАГОЗА.
м. Харків.

ВІРЬОВОЧКА

Всі верхолази довіряють
Вірьовочці життя своє:
Від себе та не відпускає,
Але й зірватись не дає.
Така жона моя Оленка —
Оберіга життя моє:
Не відпуска мене далеко,
Зірватись також не дає.

Степан ГРИЦЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Ти ба — до нього друзяки прийшли, а він тут розлігся!..

Мал. М. ПИЛИПЕНКО

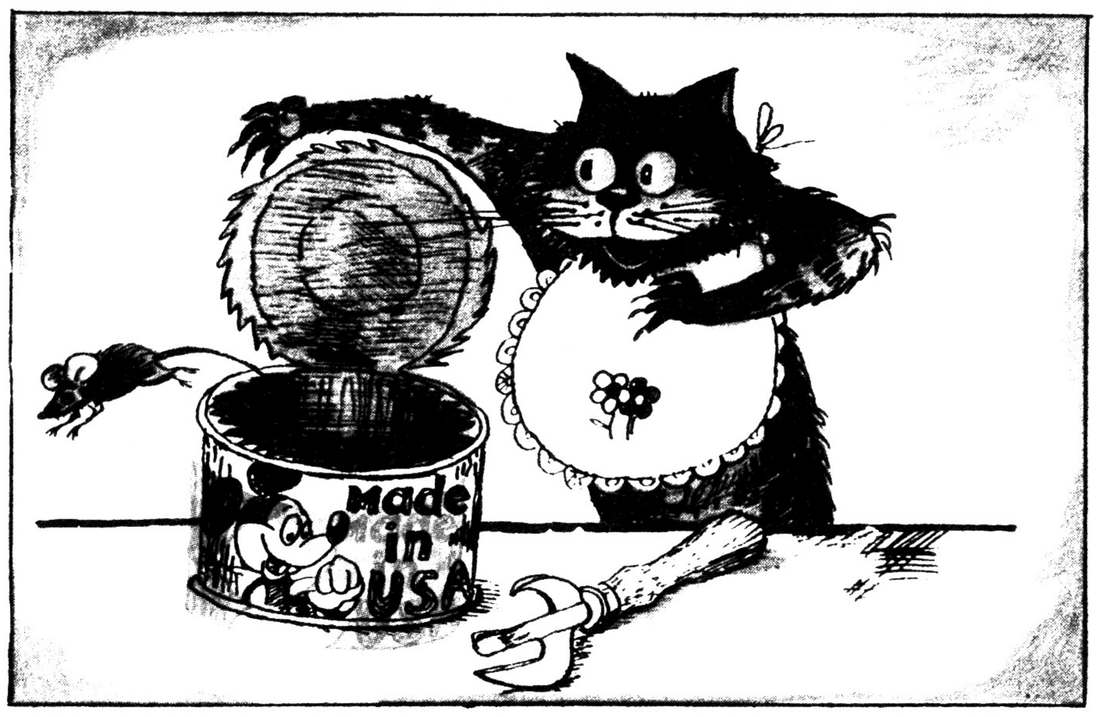

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО.

— Ваш син погано знає географію.
— А навіщо вона йому? Куди зараз поїдеш, як грошей нема!

УСЯКА ВСЯЧИНА

За знайомою адресою

Із банку сіцілійського міста Таорміна він вийшов уже з мільйоном двомастами тисячами лір. Првда, і зайшов був туди теж не з порожніми руками — при зброї... Спритник не тільки ті ліри, а й слід за собою забрав, і поліції ніяк не щастило на нього натрапити.

Та не збігло й двох тижнів, як усе гарненько владналося: гроші знову зайняли своє законне місце в камері банківського сейфа, а тимчасовий їх володар — у в'язничній камері. Але до заслуг самої поліції це навряд чи можна безоглядно приплюсувати: заарештували грабіжника таки ж у тому самому банку — банківські службовці впізнали, коли вдруге там з'явився. Цього разу, слід сказати, він прийшов туди не для грабунку, а щоб покласти ті гроші на свій рахунок.

●

З думою про майбутнє

Після тимчасового земного животіння нас, як відомо, очікує життя вічне: кого — не дуже комфортне у пеклі, кого — безжурне райське. То вже хто на яке заслужить. Як можна догадуватися, житель англійського міста Манчестера Роберт Мерфі розраховував на місце в раю. Тож, ладнаючись до свого, не обтяженого земними клопотами, майбутнього, подбав про те, як би з толком цією обставиною скористатися: у своєму заповіті духівниці він, помимо всього іншого, зазначив, щоб із ним у труну поклали твори Шекспіра. Обгрунтував це поважною причиною: усе своє життя був дуже заклопотаний і не зміг прочитати всіх драм славетного письменника.

Що ж, коли перед чоловіком — нічим не затьмарена вічність, то можна сподіватися, що йому вдасться все надолужити. Тим паче, що мати справу з книгами — то річ для містера Мерфі звична: він працював бібліотекарем.

ХОЧ І СМІШНО, ТА НЕ ГРІШНО

З листів наших читачів

«Об'ясніть мені, що таке соціальний захист. Знаю, що це не пенсія бо нам з бабою її на півмісяця хватає».

«Колись ліверну ковбасу називали «собача радість». Предлагаю її переназвати «радість пенсіонерів».

«Учора зайшов подивиться на мебель. І так головою крутив, і сяк, все одно не поняв, що ж то за ціна із столькими нолями?»

«Тільки й чути на сесії: село погибає, село погибає. А хто кричить? Од нашого району три кандидати балотіровались, і всі председателі колхозів. Один пройшов. У других мєстах така ж картіна. То значить, їх вибирали тільки для того, щоб вони про погибель кричали?»

«От ви агітуєте підписуватися на ваш журнал і скажете, що сміх — це здоров'я. А ви чули, щоб тяжело хворий сміявся? Хіба разве от лоскоту».

«Кирпич січас стоє більше міліона за тисячу. Виходить полтори тисячи за кирпичину. Почті буханка хлєба. По-моєму, у тих, хто такі ціни складає, або полова в голові, що осталась послє очисткі зерна, або сплошна глина».

Зібрав В. КОСТИК.

СМІХ — НЕ СТАРІЄ!

Доля не дуже щедро віку йому вділила: 9 грудня 1863 року на хуторі Вільховий Яр на Харківщині (тепер Сумської обл.) Борис Дмитрович ГРІНЧЕНКО глянув на світ уперше, а 6 травня 1910 року в італійському місті Оспедалетті, куди приїхав із надією підлікуватися од туберкульозу,— востаннє. Були на тому віку арешти, ув'язнення, втрата доньки, здоров'я якої зруйнували царські тюрми, і ще немало усіляких негараздів; а, попри все це, була жертовна праця для загальнолюдської користі, для оживлення притлумленої національної самосвідомості української суспільності.

Марно було б силкуватися тут бодай поспіхом оглянути усе звершене Борисом Дмитровичем і скласти ціну зробленому. Деяку уяву про це може дати хоча б ось таке.

Звістка про смерть Б. Грінченка викликала цілий потік листів співчуття од різних людей і з усіх сторін. Робітники Південної залізниці виражали «глибокий жаль з приводу смерті славного письменника і громадського діяча»; в колективному листі з Сибіру писалося: «Довідавшись, що Україна утеряла дорогоцінну перлину — великого українського діяча Бориса Грінченка, ми, українці, загнані в сибірські каторжні тюрми, прилучаємось до її великого горя і шлем їй через хребет Байкальських гір своє сердечне спочування. Вічна пам'ять великому борцю за освіту!»; від Російської Академії Наук академік О. Шахматов висловив співчуття з приводу втрати діяча, «що так багато працював для науки». До вічного притулку на Байкове кладовище у Києві його проводжали робітники, селяни з різних місцевостей України, студенти; з ними йшли люди різних національностей. На смерть письменника відгукнулися періодичні видання Італії, Франції, Австрії, Сполучених Штатів Америки, Канади, Бразілії...

Ще задовго перед тим (стаття «Наше літературне життя в 1892 році») І. Франко, беззастережно ставлячи Б. Грінченка за пильністю, талантом, працьовитістю і різноманітністю духовних інтересів на перше місце серед «справдешніх борців за українське слово», писав: «Чоловік, як сказано, хорий, котрий надто мусить заробляти на хліб для себе і для сім'ї, він, проте, засипає мало що не всі наші видання своїми, не раз многоцінними, писаннями: повістями, віршами, статтями критичними і популярно-науковими, працює без віддиху... а в усьому, що пише, проявляє... гарячу любов до України, щирий демократизм, бистре око на хиби української суспільності».

Супроти тих вад було у Грінченка гостре сатиричне слово. Як на гнійну суспільну болячку дивився він на гнучкоспинне пристосовництво тих, «що декламують (звісно, як поліцiянта поблизу нема) про свою любов до рідного народу», не дбаючи на ділі про його долю. «Се сміття наше,— обурювався він,— се ганьба наша, наш сором перед усім світом мати таких гидких і підлих панів, як наші!» Не одводив він ока вбік і коли помічав, за його ж висловом, «прояви шовінізму і галушківського патріотизму».

Сатира Б. Грінченка іще раз підтверджує: сміх — таки ж не старіє!

Дм. МОЛЯКЕВИЧ.

УЧЕНИЙ ВЕДМІДЬ

Ланцюг порвавши свій, Ведмідь кудлатий
Утік од Цигана та знову до своїх.
Зібралися його вітати
Усі Ведмеді з пущ і нетрів лісових
Та з волею поздоровляти.
Ведмідь розказує, що бачив по світах:
«Ге! там не так, як по лісах:
У нас отак!..» — і дибки він зіп'явся,
Став танцювать, топтався, вихилявся,
Із щирості аж потом умивався.
Дотанцював, на земляків гука:
«Оце дак штука! що, яка!
Я знав, як циганові догожати!
А ну і ви повчіться танцювати!
Та де! не вам
Утяти це, дурним лісовикам!
Щоб знати, на яку ступати,
Тут треба вченого, як я!..»
«Дурна у тебе голова твоя! —
Старий Ведмідь озвався до його,—
Немає доброго нічого
У танцях, братику, твоїх!
Навіщо нам ці викрутаси
Та вихиляси!
Не хочем штук невільницьких гидких,—
Хто на припоні, той хай робить їх.
Чого ж ти так розвеличався!
Хоч ти й утік,— невільником зостався».

* * *

Таких, як цей Ведмідь, я бачив мужиків.
А більше ще — панів.

ДОБРИЙ БАГАТИР

Охріменко Іван,— були такі часи,—
І їсти що не мав,— тепер же в його
Грошві і ліку не даси.
І збудував собі будинка він такого,
Що не у кожного була й з багатирів.
І вже по-панському все закидає:
Все *што* та *как*,— по-простому ж не знає.
Немов ніколи і не вмів...
«Багатий я,— так,— каже,— бог схотів,
Бо був я без гріха в великому й малому
І кривди — от їй-бо — я не зробив нікому,—
Це добре знаю сам!..»
Щоб богові за ласку заплатити
Та ласкавішим ще його зробити,
Він хоче вбогим пособить старцям,
Їм хату збудувать велику,
Де б кожен міг дожить спокійно віку.
Як збудував,— зібрав приятелів
І на будинок той дивитися повів:
«А що! Хіба не добре буде!
Притулок є у горопах-старців!
Чи не малий! — пита. — Ось гляньте, добрі люде!»
«Та де малий! великий він! —
Говорить із гостей один,—
Хіба що хочеш всіх зібрати,
Кого в старці пошив ти на віку,—
Тоді цієї не стане хати,
Роби і другу ще таку!»

КАЖАН

Звірі з птахами зазмагались,
Завоювались —
Баталія така, що страх!
Зійшлися хмарою в степах,
День цілий бились, день цілий
І пір'я й шерсть за вітром геть летіли
Стогнанням, криком сповнились поля
І скривавилася земля.
Аж ніч прийшла і все те зупинила:
До ранку згода в ворогів,—
В степах лягла звіряча сила,
І на деревах рід пташиний сів.
Поснули всі, а вартові не спали,
По таборах пильненько чатували.
І вже як степ і ліс затих,
Тоді із сховищів тісних
Кажан на здобитки тихенько вилітає.
Він про війну хоч знає,
Та сам не йшов у бій:
«Нехай йому нечистий та лихий,
Щоб я ще бився!..» — сказав та й спав до ночі,
А тільки все живе стулило очі,
Він вилинув. Та ледве полетів,—
Зірвавсь і влав. І глянути не встиг,
Як дужа лапа придавила!
То був Рябко, звірячий вартівник:
«Вмирай! — гарчить,— я милувать не звик!..
Ти — ворог, птах!..» А той, зобгавши крила:
«За віщо се! — кричить,— чи ба:
Який я ворог вам! Хіба я не звірина,
І шерсті й вух не маю я хіба!
Оце напасть! Оце лиха година!» —
Той глянув: «Що за біс!
Невже я помилився!.. А ти ж літав неначе!..
Ну, коли так, то йди собі, козаче!»
Кажан відтіль мерщій поліз,—
Летіти годі вже! — та в ліс,
Аж тут: «Ти хто, що лізеш серед ночі!
Ти ворог, звір!..» — на його Сич кричить.
«Я — звір! Чи єсть у тебе в лобі очі!
Дивись!» — і тую ж мить
Він розпускає крила.
«А бий тебе нечиста сила!
Я думав звір та й годі ти...
Ну, коли так,— лети!» —
Говорить Сич до його.
І той безпечно полетів...

* * *

Таких і між людьми чимало Кажанів:
Він брат тому, в руках дубець у кого.

СВИНЯ ТА ЛЕВИЦЯ

Зустрілася з Левицею Свиня
Та й ну пащекувати:
«Дивуюсь я тобі: ти мало не з Коня,
А непутяща мати!
Он глянь на їх, он подивись!..
Як любо всі в калюжі простяглись,
Мабуть, їх буде там з десяток,
Перістеньких, рябеньких Поросяток,—
І всі ж ото мої!
Аж дух і серце веселиться!..
А ти... ну, скільки у твоїй сім'ї!»
«Одно! — їй зикнула Левиця.
І затрусився ліс, почувши дужий рев,—
Але одно се — Лев!»

УКРАЇНЕЦЬ

Він українець — це запевне,
Бо хвалить сало й галушки
Та ще вишиванї дома
Бере він на ніч сорочки.
Колись він навіть — хоч давненько —
Щось написав чи переклав,
Але ж цензура — боже — люта!
І пер він більше не псував.
Колись кричав: «Народ люблю я!
За його хрест би я поніс!»
І за народ в каліках-віршах
Пролив дрібних він ложку сліз.
Але ж народ — темнота темна
І віршів тих не зрозумів,—
Мужицтво кинувши, герой наш
На «місце тепле» десь засів,
І хоч накази часто пише,
Щоб в шори брали мужиків,
Але ж він каже: «Україну
Люблю я так, як і любив».
Він галушки і досі хвалить
І «Кобзаря» бере читать,
І напідпитку починає
Слова вкраїнські вживать...

ІЗ ЦИКЛУ «ЗЕРНЯТКА»

Гей, по чім дурного знати!
Що розквасив губи й плаче!
Пане-брате, пане-брате!
Той дурний — то ми неначе.

Всі з зітханнями, з жалями
Озиваються до неба...
Гетьте к бісу з планксіями!
Нам борців, нам діла треба!

* * *

От, кажуть, пригоди
Учать людей згоди.
Невже на пригоди
У нас недороди!
Здається, багато
Пригод нам бувало,—
Чомусь тільки згоди
У нас досі мало.

* * *

— Якої віри ти! — хтось цигана спитав.
— Якої ж треба вам! — той одповів.
Кого тобі сей циган нагадав!
Та наших землячків...

ПАТРІОТ

Двадцять літ за патріота
Я себе вважав,
Та і справді до Вкраїни
Я прихильність мав.
Пособить літературі
Я намислив раз...
Думка, бач, була: прийшов їй
Дуже скрутний час:
Цензори їй і дихнути
Бідній не дають,
А Старицький із Левицьким
Мову зопсують.
Що ж — не буду я мовчати —
Напишу і я!
І пішла скрізь по книгарнях
Книжечка моя.
Два переклади з Крилова,
З Гоголя там щось,
Ну й од себе на додаток
Так, що наверзлось:
Про Хому та хвиги-миги
Та про козаків,—
Так ото карток на тридцять
Книжечку й зліпив.
І віддав, кажу, в книгарню
(Коповик — ціна).
Тільки ж лихо: із книгарні
Не пішла вона!
Ще й письмак якийсь в газеті
(І знялась рука!)
Написав про неї: книжка
Просто з смітника.
Так оддячили за ласку
Добрі земляки.—
Хай же зслизнете усі ви
И ваші всі книжки!
Двадцять літ за патріота
Я себе вважав,
Поки книжку українську
Сам не написав!

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejornal.com

Індекс 74393.

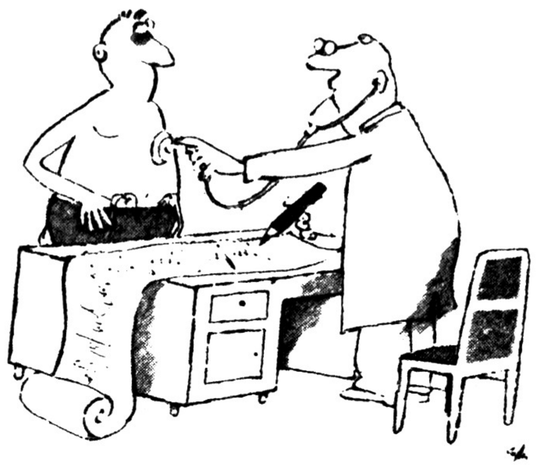

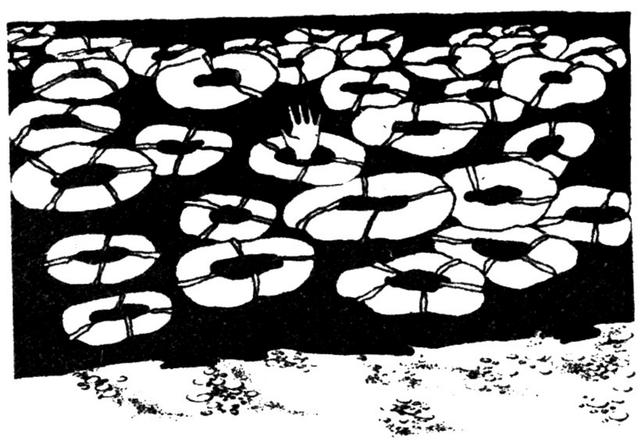

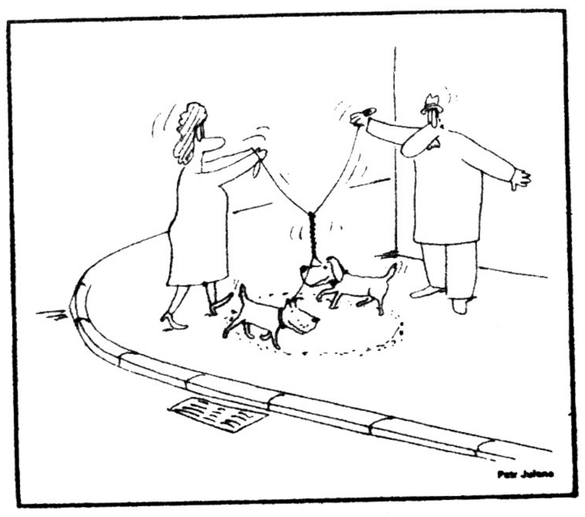

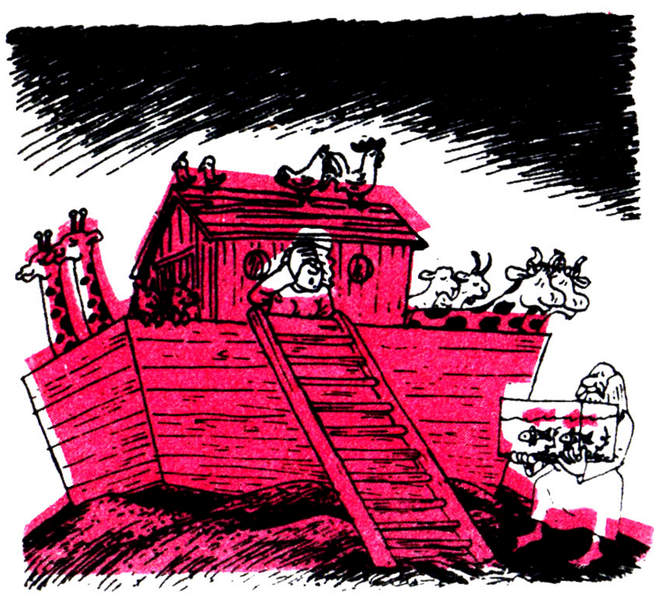

Прійт АЙМЛА (Естонія)

ПИРІЖКИ

ГУМОРЕСКА

— Кому пиріжків?! Пиріжки! Пиріжки! Не бажаєте пиріжка?

— Пиріжок?.. А з чим?

— З м'ясом і з повидлом.

— А яка між ними різниця?

— Різниця така, що у пиріжках з м'ясом всередині — м'ясо, а у тих, що з повидлом,— повидло.

— Це зрозуміло. Але м'ясо все-таки всередині.

— Звичайно, всередині. Де ж йому бути, іззовні, чи що?

— І повидло теж всередині.

— Слухайте, не чіпляйтеся. Якби всередині було тісто, а зверху повидло, то це б уже були пиріжки не з повидлом, а пиріжки з тістом.

— Отже, всередині. Ось я і запитую: як ви розрізняєте пиріжки?

— Як, як... Та так, якщо всередині повидло, то...

— Це зрозуміло, але спочатку треба ж відкусити.

— Само собою...

— А ви потім його назад не приймете?

— А як же ви думали? У мене продаж пиріжків, а не прийом тари.

— Але якщо я хочу пиріжок з м'ясом, а мені попадеться з повидлом? І я уже надкусив?

— А ви не надкушуйте з повидлом, а кусайте краще зразу з м'ясом.

— Так я про це й кажу: як дізнатися, який з них із чим?

— М'ясний з м'ясом, а той, що з повидлом,— так він з повидлом.

— Боже ти мій, так і з голоду помреш. Якщо я зараз попрошу у вас пиріжок з м'ясом, то звідки ви знаєте, що він саме з м'ясом, а не з повидлом?

— Так м'ясні ж пиріжки теплі, а з повидлом — холодні.

— Інша річ. А чому з повидлом холодні?

— Бо м'ясо треба спочатку зварити, а потім вже класти в пиріжок, повидло ж — не треба.

— Так повидло ще не варили? І в пиріжках сирі яблука?

— Чому яблука? Це абрикосове повидло.

— Ну, то абрикоси сирі.

— Ні, вони варені, але не зараз, а давно.

— Ясно. Отже, пиріжки несвіжі?

— Свіжі, але повидло у них холодне, ось вони швидше і охолоджуються.

— Гаразд. Дайте один з м'ясом.

— Будь ласка!

— Дякую. Послухайте, але ж він холодний!

— Ви б довше торгувалися...

— Гаразд, гаразд... Але звідки ви знаєте, що він саме з м'ясом?

— Шановний, так вони ж у різних кошиках!

— Ха! Ой які пироги! Так би одразу й сказали...

— А ви про кошики не питали, а тільки про пироги...

— Винен... Послухайте, але він не з м'ясом!

— То, може, я кошики переплутала?

— І не з повидлом! Він — з рисом!

— Не може бути! Ану спробуйте з цього кошика. Ну?

— Зовсім інша річ. Цей... з капустою...

Переклад М. МОЗГОВЕНКА.

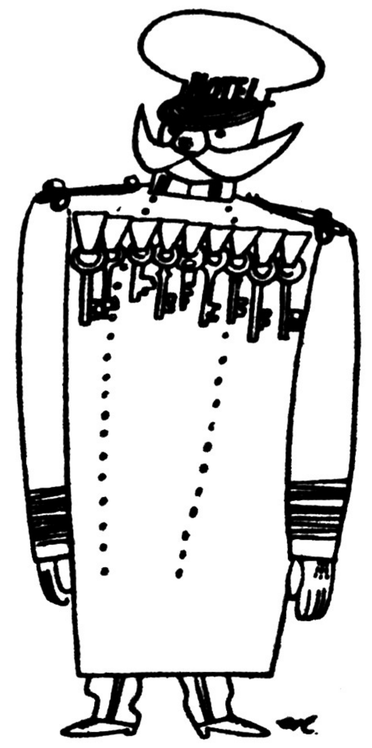

Теми малюнків цього номера придумали: А. Василенко, Т. Зеленченко, В. Космилін, В. Солонько, Л. Телятников.

Головний редактор Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:

В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Ю. ІЩЕНКО (відповідальний секретар), Д. МОЛЯКЕВИЧ, М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заступник головного редактора).

Засновники: видавництво «Преса України» та трудовий колектив редакції «Перця». Зареєстровано Держкомітетом по пресі України. Свідоцтво КП № 457.

ПЕРЕЦЬ № 10 (1396)

Здано до набору 03.06.94. Підписано до друку 14.06.94. Папір газетний. Офсетний друк. Зам. 0110410. Ціна договірна.

© «Перець» 1994 р. Видається з січня 1927 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Телефони: приймальні 441-82-14, відділу листів та реклами 441-89-38, 441-89-15, художнього відділу 441-89-11.

Для телеграм: Київ Перець. Рукописи не повертаються.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.